

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2011/12:5

Stenografiska
uppteckningar
2011/12:5

Torsdagen den 13 oktober

1 § Jordbruk och fiske

Statssekreterare Magnus Kindbom

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 20 september 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 20–21 oktober 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat. Vi hälsar den nya ersättaren Helena Leander särskilt välkommen.

Välkommen också statssekreterare Magnus Kindbom med medarbetare!

Det har skickats ut en A-punktslista. Jag går inte in på den om det inte finns några frågor.

Vi går över till återrapporten från mötet i rådet den 20 september. Har statssekreteraren något att säga eller ska vi lämna ordet fritt?

Anf. 2 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Jag har inget särskilt att säga men kan svara på frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor på återrapporten? Nej. Då lägger vi återrapporten till handlingarna.

Vi går över till dagens ärenden. Punkt 3 handlar om fiskbeståndet i Östersjön. Det är en beslutspunkt.

Anf. 4 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Regeringens grundinställning är att fiskeförvaltningen ska verka för ett långsiktigt hållbart resursutnyttjande. Regeringen stöder kommissionens förslag för torsken, som ligger inom ramen för den långsiktiga planen. Vi ser också fram emot en utvärdering och uppdatering av planen för att kunna göra den ännu bättre.

Tyvärr saknas långsiktiga planer för de andra arterna i Östersjön. Kommissionen har föreslagit en förvaltningsplan för laxen, vilket är glädjande. Vi behöver dock långsiktiga förvaltningsplaner även för sill och skarpsill.

Regeringen ser ett problem med de stora svängningarna i kvotförslagen mellan åren. Vi kan se att principen i torskförvaltningsplanen där

man justerar kvoten med högst 15 procent per år fungerar bra. Regeringen vill därför driva att denna princip används även där det inte finns en plan. Naturligtvis stöder vi målet att ha ett maximalt hållbart uttag för 2015, men för att nå dit behöver vi en långsiktig strategi och inte de stora förändringarna mellan åren som är både upp och ned vad gäller kvoterna.

Vi har en särskild fråga vad gäller laxen. Det stora orapporterade fiske som Ices misstänker är fullständigt oacceptabelt. Det måste följas upp av kommissionen, och landsbygdsministern har skrivit ett brev till kommissionär Damanaki i denna fråga. Vi vill ha en betydande sänkning av laxkvoten men att Sverige ska minska sitt laxfiske med 79 procent samtidigt som ett orapporterat fiske fortgår är inte rimligt.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Det har varit överläggning i dag i miljö- och jordbruksutskottet. De två avvikande meningarna som framfördes där har delats ut på bordet. Den ena var från Socialdemokraterna, och den andra var en gemensam från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Anf. 6 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ordförande! Jag tackar statssekreteraren. Jag uppskattar att regeringen vill gå med på en minskning av laxfisket, men det framgår inte hur mycket regeringen är beredd att sänka laxkvoten. Skulle vi kunna få ett klagörande av det?

Anf. 7 JENS HOLM (V):

Jag hänvisar till Vänsterpartiets och Miljöpartiets avvikande mening. Vi tycker att kommissionens förslag överlag är bra och att det är olyckligt att Sverige öppnar upp för ett större laxfiske än vad kommissionen föreslår. Vi föreslår också en ändring i sillkvoten. Sverige har en bra hållning vad gäller områdena 22–24, men i de andra områdena borde man gå på kommissionens förslag.

Anf. 8 PYRY NIEMI (S):

Vi hänvisar också till vår avvikande mening. Det är synd att kommissionens förslag till kvoter för sill gör att den relativa stabiliteten förändras. Vi är rädda för att förslaget kommer att drabba livsmedelsindustrin runt Skagerrak hårt. Här är vi tydliga och gör ett inspel till regeringen.

När det gäller torskfisket anser vi att det så kallade sommarstoppet för kustfisket ska tas bort. Vi menar att det inte har något med beståndsförvaltning att göra. Vi anser att regeringens nuvarande ståndpunkt är felaktig.

Anf. 9 HELENA LEANDER (MP):

Även jag vill hänvisa till den tidigare avvikande meningen från Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Det är givetvis olyckligt att vi har ett orapporterat fiske, men saken blir knappast bättre för laxen om vi därtill har ett lagligt fiske som vida överstiger rekommendationerna. Kommissionens förslag är därför bättre i detta fall.

Anf. 10 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Vad gäller laxkvoten är Ices bedömning att om tjuvfisket upphör motsvarar en sänkning med 25 procent ett hållbart fiske. Regeringens ambition är att få ett stopp på tjuvfisket. Det krävs fortsatt en rejäl sänkning på minst 25 procent av laxkvoten för att fisket ska bli hållbart, och det är vår ambition att nå dit.

När det gäller sillen och västra delen av Östersjön är det viktigt för Sverige att vi har en fördelning mellan bestånden som också rör Kattegatt och Skagerrak. Vi hade en diskussion om det tidigare i dag, och där tror jag att vi är överens.

Sommarstoppet är en del av den torskplan som nu föreligger. Regeringen har understrukit att vi vill ha fler långsiktiga förvaltningsplaner och att vi ska hålla oss till dem. Därför vore det olyckligt att gå in och bryta upp den gällande torskplanen. Vi ser framför oss en översyn av den, vilket vi välkomnar. Vi ska då försöka få till en förändring när det gäller sommarstoppet, men i nuläget vore det olämpligt att försöka bryta upp gällande torskplan.

Anf. 11 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Sverigedemokraterna instämmer i Vänsterpartiets och Miljöpartiets avvikande mening. Man bör i enlighet med kommissionens förslag minska laxfisket med 79 procent.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vänsterpartiets och Miljöpartiets avvikande mening gäller väl mer än laxen? Ja. Jag vill vara säker på att jag har uppfattat det korrekt.

Jag uppfattar att det finns en avvikande mening från Socialdemokraterna och en oliklydande men gemensam avvikande mening från Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna. Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 3.

Vi går vidare till punkt 4 om EU och Norge. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 13 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Denna punkt avser ett första meningsutbyte om förhandlingarna mellan EU och Norge om nästa års fiskemöjligheter i de bestånd som man har och förvaltar gemensamt i Nordsjön och Skagerrak. Syftet på rådsmötet är att ministrarna ska kunna framföra sina prioriteringar och ge vägledning åt kommissionen inför förhandlingarna. Det är alltså inte en beslutspunkt på rådet.

Två frågor kommer att ställas till ministrarna. Den första frågan rör TAC:er, alltså fiskekvoter, för gemensamma bestånd. Den andra frågan handlar om hur man ska utföra byten av fiskemöjligheter mellan EU och Norge.

Den första frågan rör alltså fiskekvoter för gemensamma bestånd, och det är torsk, kolja, sill, sej, vitling och makrill. Kvoterna har inte varit särskilt svåra att enas om på senare tid eftersom vi numera har förvaltningsplaner för alla dessa bestånd.

När det gäller gemensamt förvaltade bestånd är regeringens inställning att parterna ska följa de överenskomna förvaltningsplanerna eller

revidera existerande förvaltningsplaner med utgångspunkt i vetenskaplig rådgivning.

För förvaltningsplanen för torsk ser regeringen fördelar med att avvakta med en översyn till nästa år, dels för att den nya planen ska kunna omfatta fler arter, vilket är mer i linje med ett ekosystemperspektiv, dels för att regeringen anser att en ny plan även bör innebära att utkast av fisk förbjuds. Detta kommer regeringen att verka för vid reformen av den gemensamma fiskeripolitiken.

När det gäller utbytet av kvoter med Norge erbjuder Norge EU möjligheten att fiska arktisk torsk i Barents hav. Kvotbytet blir svårare och svårare att genomföra. Skälet är att det arktiska torskbeståndet som Norge sedan gammalt erbjuder EU ökar medan bestånden inom EU av de arter som Norge vill ha i utbyte minskar. Konsekvensen blir att en del medlemsländer som tidigare inte varit med i utbytet måste betala med fisk till Norge trots att de inte får del av den arktiska torsken.

Regeringens hållning är att EU inte ska ta emot mer arktisk torsk än vad man kan betala för utan att det får orimliga konsekvenser för de medlemsländer som måste betala utan att få del av nyttan med utbytet.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkt 4.

Punkt 5 handlar om Iccats årsmöte i Istanbul. Det har i dag varit uppe i miljö- och jordbruksutskottet för information.

Anf. 15 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Punkten gäller det årliga mötet för Internationella kommissionen för bevarande av atlantisk tonfisk, Iccat. Organisationen beslutar bland annat om kvoter och andra förvaltningsåtgärder för kommande år för de fiskbestånd som omfattas av kommissionen. Det gäller främst tonfisk och tonfiskliknande arter men även exempelvis hajar och svärdfisk.

Vi har ännu inte tagit del av den nya vetenskapliga rådgivningen. Så fort den blir tillgänglig kommer fortsatta diskussioner att ske om hur EU bör agera avseende behov av ytterligare åtgärder. Vi räknar med att få mer information om detta vid rådsmötet.

Vi hoppas givetvis att de åtgärder som vidtagits gett önskvärt resultat så att bestånden kan återuppbyggas. Skulle det visa sig att så inte är fallet utgår vi från att kommissionen lägger fram förslag för att åtgärda detta.

Anf. 16 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Först vill jag tacka statssekreteraren. Men så länge det inte finns några tillförlitliga data över hur mycket som kan fiskas anser vi att det bör vara fiskestopp, så vi har tänkt anmäla avvikande mening på den här punkten utifrån det.

Anf. 17 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

För tillfället är detta en diskussionspunkt på rådsmötet. Det finns en förvaltningsplan med en reglering av fisket. När nu ytterligare vetenskap-

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar att det finns en anmälan om avvikande mening från Sverigedemokraterna som i detta läge förordar ett fiskestopp samt att det i övrigt finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Sedan har vi en gammal kär fråga under punkt 7, nämligen frågan om utdelning av livsmedel till de sämst ställda i unionen. Frågan har varit uppe ett antal gånger, så positionerna är tämligen välbekanta.

Det finns tydligen inte några frågor till statssekreteraren under denna punkt. Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens fortsatta förhandlingar under denna punkt, med tidigare angivna positioner.

Vi går till punkt 8 om reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken. Här finns ett antal punkter. Såvitt jag förstår har dessa punkter så sent som i går översänts till Sverige och andra länder, och i miljö- och jordbruksutskottet har det varit en information.

Vi kanske först ska ge statssekreteraren ordet för en redogörelse. Frågan från min synpunkt är: Kommer det att bli en ren informationsaktivitet på mötet? Eller kommer det att krävas att Sverige också anger en inriktning? I så fall antar jag att den är ungefär densamma som den som Eskil Erlandsson tidigare har indikerat.

Anf. 19 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Ja, det kommer att inbjudas till en bordsrunda för att ge en första synpunkt på förslaget som mer utförligt kommer att presenteras för ministrarna på rådsmötet. Om så önskas kan jag redogöra för den svenska ståndpunkten här.

Man kommer att presentera lagstiftningspaketet om den framtida inriktningen. I första hand består det av fyra större förordningar, vilka omfattar direktstöd, marknadsstöd och politiken för landsbygdsutveckling.

Som ordföranden sade har vi precis fått det här, och våra medarbetare och experter analyserar för fullt det förslag som nu presenterats. Jag kan därför bara ge några initiala kommentarer på förslaget från kommissionen.

Vår preliminära bedömning är att vi är missnöjda med kommissionens förslag. Efter flera jordbruksreformer som haft marknadsorientering som en ledstjärna kan vi nu konstatera att det här förslaget inte går i samma riktning. Dessutom ser vi med stor oro på den ökade administration som kommissionens förslag förefaller leda till.

Förordningen för landsbygdspolitiken är den del som vi är mest positiva till. Den utgör en god utgångspunkt för vidare förhandlingar. Vi välkomnar att kommissionen fokuserar på miljö och innovation i landsbygdsprogrammet. Innovationsåtgärderna bör utökas till att även omfatta tillämpad forskning. Vidare anser vi att en sund djurhållning ska få ökat fokus inom landsbygdsprogrammet.

Jag bedömer att de viktigaste och svåraste frågorna i den här förhandlingen kommer att vara dels förgröningen, dels utjämningen av direktstöden.

När det gäller förgröningen föreslår kommissionen att 30 procent av direktstöden avsätts till en förgröningspremie som ska vara kopplad till de åtgärder som det är obligatoriskt för lantbrukarna att genomföra. Vår analys hittills pekar på att de här åtgärderna har en ganska begränsad miljöeffekt i stora delar av Sverige. Kommissionens förslag är att samma åtgärder genomförs inom hela EU, oberoende av vilka miljöproblem som finns – givet att det är väldigt svårt att hitta åtgärder som passar överallt.

Vi för vår del anser att den andra pelaren är mer effektiv. Där kan man rikta åtgärder, ha riktade åtgärder som utformas efter nationella och regionala behov. Samtidigt är vi medvetna om att förgröningen är en nyckelfråga för kommissionen. Vi kommer därför att arbeta för att förslaget om förgröning blir så bra som möjligt.

När det gäller utjämningen föreslår kommissionen att alla medlemsstater med en stödnivå under 90 procent av EU:s genomsnitt tilldelas mer medel. Den tilldelningen ska finansieras proportionellt av alla medlemsstater med stödnivåer över EU:s genomsnitt. Det här är ett förslag som vi stöder. Det går inte att rättfärdiga de stora skillnader i stödnivåerna som i dag finns mellan medlemsstaterna.

Sveriges genomsnittliga stödnivå ligger strax under EU:s genomsnittsnivå. Därför kommer vi från svensk sida att påverkas ytterst marginellt av kommissionens förslag.

Kommissionens förslag är startskottet för långa och intensiva förhandlingar som kommer att pågå under kommande år. Beslut fattas troligen i början av år 2013. Regeringens prioriteringar är fortsatt marknadsoorientering, ökad reell miljönytta och förenklingar samt att bevaka nationella intressen vad gäller återflöde.

Således står mycket på spel. Utgångsläget får, givet kommissionens förslag, betraktas som en utmaning. Det är viktigt att Sverige är en konstruktiv förhandlingspart för att kunna uppnå så stort inflytande som möjligt över slutresultatet.

Anf. 20 PYYRI NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statssekreteraren för föredragningen.

Vi är väl medvetna om att det nu är väldigt tidigt i processen, så jag vill bara kort framföra våra tre budskap som vi hade i miljö- och jordbruksutskottet. Det handlar om att få ett förtydligande från regeringen om ställningstagandet till aktiva brukare, gemensamma begrepp kring kollektiva nyttigheter samt hur ni förhåller er till de små jordbrukare som kommer att slippa jobba med tvärvillkoren – det finns ett förslag om detta.

Naturligtvis kommer vi framöver att ha ytterligare synpunkter. Jag vet att en hel del andra förhandlingar och diskussioner kommer att förekomma.

Anf. 21 JENS HOLM (V):

Jag vill understryka att det här förslaget kom i går. Vi i Vänsterpartiet kommer att ha många synpunkter både på regeringens hållning och på förslaget från kommissionen. Det blir ju överläggningar framöver, så vi återkommer då.

Anf. 23 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Vi hade, som sagt, en diskussion även på förmiddagen om detta. Jag kan upprepa att det kan finnas intresse för att försöka hitta en definition av detta med aktiva brukare. Det är en utmaning att uppnå det. Det förslag vi ser i dag är vi inte helt nöjda med eftersom det innebär en relativt sett ökad administrativ börda samt ökade kostnader.

Vad gäller kollektiva nyttigheter vill vi från regeringens sida trycka på vikten av den biologiska mångfalden, vattenkvaliteten och klimatförändringarna och att det är viktiga aspekter som vi kan både motverka och bidra till genom CAP.

Den sista frågan gäller de små brukarna. Här handlar det om tvärvillkoren och om hur dessa ska omfattas. Framför allt gäller det dels en del förenklingar vad gäller tvärvillkoren, dels särskilt riktade åtgärder till de verkligt små jordbrukarna, åtgärder som sannolikt inte kommer att vara tillämpliga i Sverige utan riktas till små jordbruk, framför allt i östra Europa. Hur den utformningen ska se ut finns det säkert också anledning att återkomma till.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar att det finns stöd för regeringens upplägg inför diskussionerna på rådsmötet. Det finns, som sagt, en medvetenhet om att detta bara är början på första rondan, så det finns anledning att återkomma till frågan framför allt i miljö- och jordbruksutskottet.

Det finns alltså stöd för regeringens upplägg på det sätt som jag just beskrev.

Vi går vidare till punkt 9 om Internationella vinorganisationen.

Anf. 25 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Inför Internationella vinorganisationens, OIV:s, generalförsamling den 28 oktober presenterar kommissionen ett förslag i form av ett rådsbeslut till en formell EU-position kring det utkast till resolution som sorterar under EU-kompetens.

Regeringen har inga invändningar när det gäller förslaget. Det är viktigt att beslutet är i linje med den procedur som tillämpas för motsvarande internationella organisationer, vilket innebär att EU:s position grundas på ett rådsbeslut. Generellt har Sverige dock ett särskilt intresse av att bevaka de resolutioner som berör folkhälsoaspekten.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 9.

Punkt 10, Övriga frågor, gäller direktivet om värphöns.

Anf. 27 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Jag svarar gärna på frågor om det finns sådana.

2011/12:5
13 oktober

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi tackar för den information som inte behövde ges under punkt 10.

Vi tackar statssekreteraren med medarbetare för i dag.

Innehållsförteckning

2011/12:5

13 oktober

1 § Jordbruk och fiske.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	2
Anf. 7 JENS HOLM (V)	2
Anf. 8 PYRY NIEMI (S).....	2
Anf. 9 HELENA LEANDER (MP).....	2
Anf. 10 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	3
Anf. 11 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 13 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	3
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 15 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	4
Anf. 16 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	4
Anf. 17 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	4
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 19 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	5
Anf. 20 PYRY NIEMI (S).....	6
Anf. 21 JENS HOLM (V)	6
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 23 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 25 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	7
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 27 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	7
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	8